2026

SANSKRIT

(Major)

Paper : SAN0600404

(Modern Sanskrit Literature)

PANDURAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

UNIT—I

(Introduction to Modern Sanskrit Literature / आधुनिक संस्कृतसाहित्यस्य परिचयः)

(*Marks* : 15 / अङ्कः —१५)

1. Answer the following questions : 1×3=3

अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Give an example of modern Sanskrit epic.
आधुनिकसंस्कृतमहाकाव्यस्य उदाहरणमेकं प्रदीयताम्।

(b) *Tāṇḍavam* is a Sanskrit novel written by _____.

(Fill in the blank)

'ताण्डवम्' इति संस्कृतोपन्यासः _____ विरचितः।

(रिक्तस्थानं पूरयतु)

(c) In which year Abhirāja Rājendra Miśrā was awarded the Sahitya Akademi Award for Sanskrit short story collection?

कस्मिन् वर्षे अभिराजराजेन्द्रमिश्रमहोदयेभ्यः संस्कृत-लघुकथासंकलनस्य कृते साहित्यअकादमीपुरस्कारः प्रदत्तः?

2. Mention two major themes of modern Sanskrit prose. 2

आधुनिकसंस्कृतगद्यसाहित्यस्य विषयद्वयम् उल्लिख्यताम्।

Or / अथवा

Define modern Sanskrit literature.

आधुनिकसंस्कृतसाहित्यस्य संज्ञा प्रदेया।

3. Write a note on the history of modern Sanskrit literature. 10

आधुनिकसंस्कृतसाहित्यस्य इतिहासविषये एका टिप्पणी लेखनीया।

Or / अथवा

Discuss the contribution of Abhirāja Rājendra Miśrā to modern Sanskrit literature highlighting his life and works.

अभिराजराजेन्द्रमिश्रस्य आधुनिकसंस्कृतसाहित्ये योगदानं तत्रभवतः जीवनं कृतयश्च विवेचयत।

SIKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date

UNIT—II

(Stutiprasastimañjarī of Mukunda Mādhava Śarmā and Selected Poems of Harṣadeva Mādhava / मुकुन्दमाधवशर्माविरचिता स्तुतिप्रशस्तिमञ्जरी हर्षदेवमाधवस्य निर्वाचित कविताः)

(*Marks* : 15 / अङ्कः —१५)

4. Answer the following questions : 1×3=3

अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Fill in the blank :

रिक्तस्थानं पूरयतु—

यशः शरीरेण सुशोभमानम्
_____ पुरुषं महान्तम्॥

(b) Haiku poem originated in which country?

हाइकुकवितायाः उत्पत्तिः कस्मिन् देशे अभवत्?

(c) Who has translated the book, 'भक्तिरत्नावली' in Assamese?

'भक्तिरत्नावली' इति ग्रन्थस्य असमीयानुवादः केन कृतः?

5. Translate the verse into English/Assamese : 2

आङ्गलभाषया/असमीयाभाषया अस्य श्लोकस्य अनुवादः करणीयः —

सन्दिकै कुलरत्नाय देवाय क्षणजन्मने।
नमस्तस्मै नमस्तस्मै कृष्णकान्तमहात्मने॥

Or / अथवा

Fill in the blanks :

रिक्तस्थाने पूरयतु—

तदा _____ तस्याः _____ भवति।

6. Answer any *one* of the following questions : 10

अधोलिखितप्रश्नानाम् एकस्योत्तरं प्रदीयताम्—

(a) Prepare a note on the contributions of Śrīmanta Śaṅkaradeva as it is revealed in the book, *Stutipraśastimañjarī*.

'स्तुतिप्रशस्तिमञ्जरी' इति ग्रन्थे उपलब्धवर्णनानुसारेण श्रीमन्तशङ्करदेवस्यावदान विषये एका टिप्पणी विरचनीया।

(b) Write the contents of the two Haiku poems *Snānagṛhe* and *Mṛtyu* and write the core messages of the poet Harṣadeva Mādhava in those poems.

'स्नानगृहे' तथा 'मृत्युः' इति हाइकुकविताद्वयस्य विषयवस्तु विलिख्य एतयोः कविना हर्षदेवमाधवेन का वा मूलवार्ता प्रदत्ता अस्ति एतद्विषये लिख्यताम्।

(c) Give the summary of the poem, 'श्रीश्री माधवदेवप्रशस्तिः'.

'श्रीश्री माधवदेवप्रशस्तिः' इति कवितायाः सारांशः लेखनीयः।

NARAYAN DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date Nagaon Assam

UNIT—III

(Avināśi / अविनाशि)

(*Marks* : 15 / अङ्कः —१५)

7. *Avināśi* is a Sanskrit poem/Sanskrit novel. 1

(Choose the correct answer)

'अविनाशि' एका संस्कृतकविता/एकः संस्कृतोपन्यासः।

(शुद्धमुत्तरं निरूप्यताम्)

8. Answer any *two* of the following questions : 2×2=4

अधोलिखितप्रश्नानां मध्ये प्रश्नद्वयस्योत्तरं प्रदेयम्—

(a) What is the significance of the title 'Avināśi'?

'अविनाशि' इति नाम्नः तात्पर्यं किम्?

(b) ''करतोये सरिच्छ्रेष्ठे पावने शोभने शुभे''

What do you mean by the word 'करतोया'? Give a Sanskrit synonym to the word 'सरित्'.

'करतोया' इति शब्देन किं बोध्यते? 'सरित्' इति शब्दस्य एकः संस्कृतसमार्थकः शब्दः प्रदेयः।

(c) ''गृह्यतामेषा महाकालप्रीतये''

Who is the speaker here? Who is referred to as 'एषा'?

अत्र वक्ता कः? 'एषा' इत्यनेन का सूच्यते?

9. Translate the following passage (*either* in English *or* in Assamese language) : 5

निम्नलिखितानुच्छेदस्य अनुवादः करणीयः) (आङ्गलभाषया/असमीयाभाषया)—

... एषा करतोया दक्षिणोदधिगामिनी। वर्षासु विपुला शरदि क्षीणा निरन्तरं दक्षिणसागरं प्रवहति। अद्य यथा तथैवासीदेषा प्रवहन्ती यदाहमत्र प्रथमं समानीता श्रेष्ठिना वसुमित्रेण बहुकालात् प्राक्। एतेषु वर्षपूगेषु वैलक्षण्यं न परिलक्ष्यते करतोयायाः। तदेव जलं, तदेव स्रोतः, सैव गतिः, तानि शैवालानि, त एव कदम्बानिलाः।

Or / अथवा

अस्ति ताम्रलिपिपत्तने बहूदको नाम ग्रामः। तत्र वसति श्रोत्रियो देवमित्र वाजसनेयी। कालधर्मेण तस्मिन्नुपरते भार्यायां च सहमृतायां तयोर्दुहिता अष्टवर्षीया माधवी पितृव्यगृहे दुःखेन कालं यापयति स्म। महता अर्थव्ययेन मया भवदर्थमानीता सुलक्षणा।

10. Write a short note on ड० विश्वनारायणशास्त्री. 5

ड० विश्वनारायणशास्त्रिमहोदयस्य विषये एका संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया।

Or / अथवा

Explain the following verse :

अधोलिखितश्लोकस्य व्याख्या कार्या—

नमः सवित्रे जगदेकचक्षुषे जगत्प्रसूतिस्थितिनाशहेतवे।
त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे विरञ्चिनारायणशङ्करात्मने॥

UNIT—IV

(Sanskrit Studies in Assam / असमे संस्कृतचर्चा)

(*Marks* : 15 / अङ्कः —१५)

11. Who is the writer of the *Satījayamatī* Kāvya? 1

सतीजयमतीकाव्यस्य रचयिता कः?

12. Answer any *two* of the following questions : 2×2=4

अधोलिखितप्रश्नानां प्रश्नद्वयस्य उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Who is the author of the *Prayogaratnamālā* Vyākaraṇa? When it was written?

'प्रयोगरत्नमाला' व्याकरणस्य रचयिता कः? कदा चैतत् लिखितमभवत्?

(b) Who was धीरेश्वराचार्यः? Why he became famous as 'आशुकविः'?

धीरेश्वराचार्यः कः आसीत्? कथं तत्र भवान् 'आशुकविः' इति नाम्ना परिचितोऽभवत्?

(c) Write a short note on विपिनचन्द्रगोस्वामी.

विपिनचन्द्रगोस्वामि-महोदयस्य विषये एका संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया।

PANDHEKIL PODOKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date Assam

13. Write short notes on any *two* of the following : 5×2=10

अधोलिखितानां विषयद्वयस्योपरि संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—

आचार्य मनोरञ्जनशास्त्री ; योगीराज वसुः ; कृष्णकान्त सन्दिकै ; आनन्दराम बरुवा।

★★★

ANANDARAM DHEKIAL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nazira Assam